

MILLINE VÕIKS OLLA LAPSEVANEMA ROLL?

Kuigi võib tunduda, et lapsevanemate arvamused ja tegemised ei lähe noortele korda, on kõik siiski vastupidi. Noored janunevad tähelepanu järele ja nad tahavad, et ema ja isa leiaksid nende jaoks aega ning pööraksid tähelepanu nende tegemistele ja huvituksid nende elust. Ka see, kas ise suitsetate või tarbite muid tubakatooteid, mõjutab noorte hoiakuid. On väga oluline, et vanemad ise taunivad suitsetamist ja pooldavad tervislikke eluviise. Tuleks meeles pidada, et piitsaga vehkimine ei anna tulemust ning liigne karmus ja keelamine võib lapse just jonna pärast ajada keelatud asju proovima. Samamoodi mõjub hoolimatus.

Noortele tuleb olla toeks ja neid tuleb tunnustada. Ainult õiendamisega häid tulemusi ei saavuta. Väga tähtis on leida oma lapse jaoks aega ja teda kuulata ning arvestada tema arvamusega. Teismelised tahavad olla täiskasvanutega võrdsed – seepärast nad ka suitsetavad või kasutavad teisi tubakatooteid, et tunda end täiskasvanuna. Samas tuleb kehtestada kindlad reeglid, et noor teaks, kus on piirid, mida ületada ei tohi. Kuigi noored teatavad, et nende vabadust piiratakse ja reeglid on karmid, siis tegelikult reeglite kehtestamine ja järgimine näitab hoolimist.

Tubakaennetuses on oluline vanemate, koolide ja riigi koostöö, kuid kõige olulisem lüli on siiski perekond – riik ega kool ei saa lapsi kasvatada, kõik algab kodust ja maast madalast.

“Suitsuprii klassi” võistlus
on osaliselt rahastatud Euroopa Liidu poolt.
EL ei vastuta materjalide sisu eest.

HOIA TERVIST, HOIA PAPPI, MUIDU KARJUD VARSTI APPI

NOORED JA SUITSETAMINE

Noored on kergesti mõjutatavad, seetõttu on nad tubakatööstusele kergesti sihtmärgiks. Noori mõjutavad nii filmid kui ka see, mida nende sõbrad teevad või ütlevad. Samuti mõjutavad noori nende iidolid – muusikud, näitlejad – ja ei saa unustada lapsevanemate endi eeskuju. Lisaks eeskujudele suitsetavad teismelised ka igavusest, tahtmisest gruppi kuuluda, olla populaarne ja lahe ning näida täiskasvanuna.

Eesti 13- kuni 15- aastastest koolinoortest suitsetab või tarbib mingit muud tubakatoode ligi kolmandik. Viiest õpilasest neli on millalgi suitsetanud (Global Youth Tobacco Survey 2007).

SUITSUPRII KLASSI VÕISTLUS

Suitsuprii klassi võistlus on suitsetamise ennetusprogramm koolinoortele, mille peamisteks eesmärkideks on:

- Suitsetamist ja suitsuvabade tubakatoode tarbimist ennetada või edasi lükata.
- Motiveerida tubakat tarbivaid õpilasi sellest loobuma.
- Kaasata õpilasi mittesuitsetamise teemalistesse loovtegevustesse.
- Aidata vähendada noorte suitsetamist ja suitsuvabade tubakatoode tarbimist nii Eestis kui ka kogu Euroopas.

Suitsuprii klassi võistlus on välja töötatud just koolide jaoks. Klassid otsustavad olla tubakavabad vähemalt kuus kuud ja edukad klassid võivad auhindu.

Programmi saab kergesti siduda paljude erinevate õppeainetega.

Programm ei nõua palju aega, kuid see pakub suurepäraselt võimalust suitsetamise teemaga tegelemiseks.

SUITSUPRII KLASSI VÕISTLUSE AJALOOST

Võistluse idee pärineb Soomest, kus alates 1989. aastast on võisteldud igal aastal. 1997. aastal hakati Soome eeskujul looma suitsupriide klasside võrgustikku teistes Euroopa riikides. Esimestena liitusid Taani, Soome, Prantsusmaa, Itaalia, Saksamaa, Hispaania ja Wales, kus 1998. aastal peeti esimene rahvusvaheline suitsuprii klassi võistlus. Hea vastukaja julgustas ettevõtmist laiendama teistesse maadesse. Nüüdseks on sellega seotud 20 Euroopa riiki, kaasaarvatud Eesti.

SUITSUPRII KLASSI VÕISTLUSE REEGLID

**Võistluse ajaks on KUUS KUUD
(22.10.2007–22.04.2008)**

1. Võistlusel võivad osaleda põhikooli ja gümnaasiumi klassid **alates 4.–12. klassini koos klassijuhatajaga.**
2. Klasside osavõtt võistlusest on vabatahtlik ja põhineb vastastikusel aususel ning usaldusel. Vastutus kontrolli eest on õpilastel ja õpetajatel endil.
3. Ühiselt allkirjastatakse **klassi leping**, milles igaüks lubab olla suitsuprii vähemalt võistluse ajal 22. oktoobrist 2007–22. aprillini 2008 ja kinnitab seda oma allkirjaga.
4. Suitsupriiks olemine ei tähenda ainult mittesuitsetamist. Võistlusel osalejad peavad olema priid kõikidest tubakatoode testidest (sh suitsuvabad tubakatoode).
5. Kooli direktori kinnitatud ning võistluses osalevate õpilaste ja klassijuhataja allkirjadega lepingud saadetakse hiljemalt **1. novembriks 2007** (postitempli kuupäev) märgusõnaga "Suitsuprii klass" **oma maakonna/linna kontaktisikule** (tervisetoa või terviseedenduse spetsialist), mille põhjal tehakse maakonna/linna kokkuvõtte, mis edastatakse **8. novembriks**

2007 Tervise Arengu Instituuti (Kristel Ojala, e-post: kristel.ojala@tai.ee, telefon: 659 39 84) koondnimekirja koostamiseks.

6. **10. detsembriks 2007** esitab iga osalev kool oma maakonna/linna kontaktisikule vahekokkuvõtte võistlust jätkavate klasside kohta. Koondvahearuaande koolide osaluse kohta koostab ja saadab edasi Tervise Arengu Instituuti maakonna/linna kontaktisik.
7. Lõplike tulemuste selgitamiseks tuleb koolil saata direktori kinnitused märksõnaga "Suitsuprii klass" **29. aprilliks 2008 maakonna/linna kontaktisikule**, kes edastab tulemuste koondi Tervise Arengu Instituudi kontaktisikule **6. maiks 2008.**
8. Klasside võistlus on avalik, selles osalevate koolide ja klasside nimed avalikustatakse Tervise Arengu Instituudi koduleheküljel www.tai.ee ja www.terviseinfo.ee. Kooli juhtkond registreerib oma koolis võistlevad klassid, avalikustab need ja teavitab lapsevanemaid. Osalevate klasside ja koolide nimed avalikustatakse ka maakonna/linna meediakanalites.
9. Iga võistlusele registreerinud klass osaleb vähemalt ühel õpilastele mõeldud tubakatarbimise ennetamisega seotud kooli, paikkonna, maakonna/linna või riigi üritusel.
10. Võistluses osalev klass võtab osa 2008. aasta veebruaris toimuvast konkursist, mis korraldatakse osalevatele õpilastele järgmise õppeaasta suitsuprii klassi võistluse tunnuslause ja/või -laulu saamiseks (täpsem info saadetakse koolidesse 2008. aasta jaanuaris).
11. Kõik võistluse edukalt läbinud klassid osalevad maakondlikus, üleriigilises ja rahvusvahelises loosimises. Vabariigi auhinnad loositakse välja 20. maiks 2008. Võistluse peaauhind, klassiekskursioon Hollandi pealinna Amsterdam, loositakse suitsuprii klassi võistluses osalevate riikide vahel **ülemaailmsel tubakavabal päeval 31. mail 2008.**

**Võistluse materjalid võib leida internetist aadressil
www.terviseinfo.ee**